

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

SZERKESZTŐ: DR. CSIZMADIA IMRE. = SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VIII. KER. GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM

A

SZENT ISTVÁN

Duplamalátasört

Világszerte utánozzák.

Gyártja:

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. Budapest-Kőbánya.

BUDIK GYÖRGY

szálloda, kávéház és
vendéglői ügynökség.

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 21.

Szakmabeli tranzak-
ciók és bankkölcsön-
ök lebonyolítása. o

Az ország összes eladó üzletei nyilvántartva.

„TÁTRA“

kartelen kívüli szikvizgyár

Budapest, IX. ker., Gyep-utca 28. sz.

Telefon József 3—48. és József 6—57.

Megszabadultak a vendéglősök a kartel lidércnyomásától a szikvizellátás terén. Minden vendéglős beszerezheti szikvizszükségletét a kartelen kívüli szikvizgyártól. Megrendelhető a „TÁTRA“ szikvizgyár helyiségeiben. A gyár vezetősége **Schmidt János** és **Zsin Gyula** vendéglős kartárak.

Megjelent az 1919. évi

VENDÉGLŐSÖK NAPTÁRA

minden eddigi háborus kiadást
felülmúló bő tartalommal és iz-
léseesen kiállított kemény kötésben.
A szakmához tartozóknak nél-
külözhetetlen, csinos zsebnaptár

ingyen

kapja a „Fogadó“ minden elő-
fizetője, ha az 1919. évi december
hó 31-éig járó előfizetési díjat
a kiadóhivatalnak beküldi. o o

Ungár, Horti és Társa

Budapest, VIII., József-körut 11 sz.

Szakkabellé tranzakciók

fogadói (szállodai), vendéglői és
kávéházi adás-vétel

ügynökségi irodája

Telefon: József 26—32.

és bankkölcsonök közvetítése.

Koritnik Károly

NEWYORK nagyszállója

Kolozsvár.

A város központján, 85 modernül berendezett szoba, hideg- és melegvíz, központi légfűtés. Fényesen berendezett kávéház, francia és magyar konyha. Külön termek lakodalmak és társas ebédekre. Kiskülföldi és balatonmelléki éaját szüretelésű fajborok. Az eidélyi uri közön-ség találkozóhelye.

OZANITS nagyszállója

Orsován.

Elsőrendű szálloda 40 szobával. Kávéház, étterem és cukrászda, izletes magyar konyha, saját szüretelésű fajborok. Figyelmes kiszolgálás. — Kereskedelmi utazó uraknak kedvezmény. Közvetlen a hajóállomásonál. Állandóan cigányzene.

Füredi András és Nagy István
tulajdonosok.

Ferenc József nagyszállója

étterem és kávéház

Kolozsvárott.

80 elsőrendű, izlésesen berendezett szoba hideg, melegvíz, gőzfűtés, vacuum cläaner, felvonógép. Saját szüretelésű fajborok. Izletes magyar konyha, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás

Idb. Gráf János és fia Gyula
tulajdonosok.

PANTOL MÁRTON

éttermei

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 29. szám.

SCHWEITZER ADOLF

Transsylvania fogadója, Marosvásárhely. 70 előkelő és minden kényelemmel berendezett szoba. Téli kert. Fényes nagy kávéház. Magyar konyha. Pontos kiszolgálás. o o o o

Böcögő József Korona-fogadója és „Pannonia” kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű étterem, sörcsarnok. Magyar konyha, kiténő borok.

Daubner Béla

cukrászdája

Grosháza, Kossuth-tér 403. (Saját ház.)

Otthon étterem és kávéház. Saját szüretelésű fajborok. Izletes magyar konyha. Az étterem és kávéház vezetője Dömötör Beláné vendéglős.

Brunovszky Károly

hygienikus játékkártya tisztító in-tézete.

**Budapest,
IX., Szvetenay-u. 16.**

Budapest-Bécs fővonalán fekvő vidéki forgalmas városban egy igen jó menetű elegánsan berendezett

kávéház
házzal együtt azonnal eladó.

Bővebbet dr. Drechsler Hugó ügyvédnél Érsekújvár

Jobb házból való intelligensebb fiúk, lehetőleg két középiskolát végzetek

tanulónak

felvételnek

KESZEY-étteremben

Budapest, VII., Rákóczi ut 40.

PAPIRSZALVÉTA különböző minőségben és jutányos áron szerezhető be: „Fogadó-nyomda”-ban, Budapest, VIII., József utca 56.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kerti — vendéglő. — Magyar konyha. — Kiténő fajborok

FIGYELEM!

Felhívjuk mindazon tisztelt tulajdonosok figyelmét, akik tüzeltüket eladni, vagy másikat venni kívánnak, úgy forduljanak bizalommal

NEUMANN

hatóságilag engedélyezett és bejegyzett s országsszerite előnyösen ismert

közvetítő irodájához

Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 18. sz.

Kass-fogadó Szeged, Szinház-tér, Stefánia park mellett.

Minden kényelemmel berendezett 60 szoba. Központi fűtés. Hideg melegvíz szolgáltatás minden szobában. Fürdővel ellátott szobák — Külön fürdők. Lakosztályok 2-3 szobával. Előkelő nagy étterem. Pilyéni sörház. — Nagy fényes kávéház. Villamos megálló.

Bártfa-fürdőn

Reigl László

gyógyétermében

és kávéházában kiténő magyar konyha és fajborok. — Napi ellátás 12 koronától kezdve. oo Nyári és téli szezon.

„IMPERIAL” nagyszálló éttermei

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 90. szám.

Elsőrangú magyar konyha. Saját szüretelésű fajborok. Társas- és lakodalmi ebédekre külön termek. Pontos lelkiismeretes és figyelmes kiszolgálás.

Estéknént **SOVANKA NANDOR** muzsikál.

Számos látogatást kér

Kádár Miklós

tulajdonos.

Előfizetési ár:

Egy évre 24 korona
Fél évre 12 "
Negyed évre 6 "
Egyes szám ára: 1 korona.

Lapmegjelenés:
Minden hó 1-én és 15-én.
kfr. postatakarékpóztár számla 23990. sz.

FOGADÓ

ORSZAGOS VENDÉGLŐS SZAKKÖZLEMÉNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. szám.

Hirdetési árak:

Oidal-nagyság szerint. Többszöri hirdetésnél árkedvezmény. Legkisebb hirdetés díja: 12 korona.

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSIPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP.

SZERKESZTŐ: Dr. CSIZMADIA IMRE.

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai, Tolna, vármegyei, Kassai, Erzsébetfalvai, Brassó megyei, Csepeli-Sárvár és vidéke, Pécs-Baranyai, Kispeszterényi, Németújvári, Lévai-vidéki, Szatmármegyei, Zombori, Nemesócsa és vidéke, Hunyadvármegyei, Csongrádvármegyei, Sopronaló-vidéki, Sárosmegyei, Budatolnai és környéke, Érsekújvár és vidéke, Ceglédi, Marosvásárhely és Marostorda-megyei, Mezőtur-, Turkeve és Dévaványai fogadós (szőlőudások) vendéglős, kocsáros és kávé ipartársulatok illetve egyesletek, az Aradi pincér és. és elh. egylet és több jótékony pincér-asztaltársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

ORSZAGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-6 óráig.

Főhívhés és értesítés. Főhivatnak azon vidéki vendéglősök és kocsárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesületnek” még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentsek be. Bejelentésük után megküldjük az elszabályokat. *Beviteli díj: 2 korona. Évi tagdíj: 4 korona. Az O. V. Egyesület tagjainak szülőknekben tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjtalan nyújt, ha az iróddhoz fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbélyeg mellékelendő.* *Az elsőkérdés.*

SZÉKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyiség: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4-8 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat iróddjához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

A vendégül ételárak csökkentése.

Előre volt látható, hogy ha a ugynevezett akcióhussal való kísérletezés csak némileg is be fog válni, a vendégül ételárak újabb megrágrítása nyomon követni. Ez a sejtés tényre vált. Az árvizsgáló bizottság revidálta az eddigi árakat és az árakat leszállította. Az Árvizsgáló Bizottság ugyanis köte-

lezte az összes vendéglősöket és kávéház-tulajdonosokat, hogy az 1918 december 9-től kezdődőleg a marhabusból készült összes húsételek árát 25 százalékkal, az ürü- és birkahusból készült ételek és a főzelék és egyéb köretek árát pedig 10 százalékkal szállítsák le. Azok a vendéglősök, akik 7 korona és 80 fillérről drágább menüt szolgáltattak ki, kötelesek az alapárból legalább 15 százalékos redukiót el-tbe léptetni. A bizottság a 7 korona 80 filléres menü árát egyelőre nem változtatta meg, mert a főváros a nagyszámu menekültek számára minden esetben vendéglői jegyeket ad ki és ezek felhasználásával a 7 korona 80 filléres ár 1 korona 60 fillérral csökken, viszont a főzeléket vagy köretek ezentul a vendég az étlapon megjelölt főzelék vagy köret közül szabadon választhatja. A vendéglősöknek az új árakat szigoruan be kell tartani, mert vi-szaélés esetében nemcsak elzárással vagy pénzbüntetéssel, hanem a hatósági engedély megvonásával is fogják őket büntetni.

Igy szól kivonatban az Árvizsgáló-bizottság rendelkezése. A vendéglősök kénytelenek annak eleget tenni és ehhez alkalmazkodni. A rendelkezés fölött azonban nem lehet hallgatagon átsiklani, hanem kell vele két szempontból is foglalkozni. Az egyik a vendéglős, a másik a fogyasztó szempontja. És itt mindjárt meg kell állapítani, hogy az ugynevezett akcióshust *nem használhat minden vendéglős.* Magától értetődik, hogy ha a vendéglős olcsóbb áron tudja beszerezni a nyersanyagokat, olcsóbban is adhatja az ételeket és adja is, mert hát itt is konkurrenciát találunk. A fogyasztó érdekét kétségtelenül ez képezi, hogy az eddigi árnál olcsóbban jusson ételhez. Van sok olyan vendéglős is a vendéglősnek, ki kevésbé finnyás a husminőség iránt, csak olcsóbb legyen a húsétel. Van azonban sok olyan is, aki elé az akcióshusból készült ételt tenni nem lehet. Ez a különbség mindig a vendéglős kategóriájától függ. Amit a kisebb, ugynevezett polgári vendéglősben étkező polgártársunk elfogad, azt a nagyobb vendéglős, az étterem

vendéglős visszaszűnt. Olyan módon tehát a nagyobb vendéglős és étterem tulajdonosa, a jobb minőségű hús felhasználása által, anyagilag megint csak károsodik. Az árak leszállítása minden vendéglősre egyformán kötelező, tehát világos, hogy ott, ahol csak jobbminőségű húst dolgoztattak fel, az eredmény: ráfizetés.

Ha most a vendéglősöknek a háboru egész tartama alatt nem szünetelt nyag-gattatását szemügyre vesszük, arról kell meggyőződnünk, hogy bizony folyton károsították őket, minden kompenzáció nélkül. A nyersanyagok hiánya, elrejtése és a velük özött uszora igen nagy túlfizetésre kényszerítette a vendéglősöket az anyagok beszerzésénél. A menürendszer kötelező bevezetése ráfizetése jelen-tel nálunk. A vesztésg ellenértékül ígért kedvezmények elmaradtak, mert nem elegendő a nyersanyag. Az illetékes hatóságok büntetés mellett gőrcsönsen ragaszkodtak a menürendszer változatlannal fentartásához. Azután következett a sze-zes italok kiszolgáltatásának eltöltése, köz-érdekből. Hát itt is a közérdek megóvá-sának az árát a vendéglősöknek kell megfizetni. Kapcsolatos volt ezzel és van ma is az üzletnek zárvatartása bizonyos időben, amit még a szesztilalom előtt rendelték el. Ez is közérdekből történt.

A székesfővárosi vendéglősök és kocsá-rások ipartársulata megokolt head-ványban kérte a Nemzeti Tanácsot, hogy enyhítse a tilalmat, ha egészen nem tudná még megszüntetni. Erre megint megjelent, hogy az ebéd és vacsora közt az étke-zőnek lehet korlátolt mennyiségben (3 deci) italt adni. Az időtartam déli 12 órá-tól 3 óráig és este 7-10-ig. Azt azonban senki sem kérdezi a vendéglőstől, hogy az ilyen közérdekből tilalmak mellett, vagyis a vendéglői forgalom ilyen nagyarányu kényszerű csökkentése mellett, honnét és miből szerezzék a vendéglős a házbért, az adót és illetéket, a téfien személyzet fizet-ését és élelmezését, az üzlet egyéb üzem-költségeit és a cselédek fenntartásához szükséges anyagi eszközöket, — ha az üzlet hasznáról, a befektetett tőke kama-tairól, közérdekből lemondani kénysze-

BENKŐ és POLLÁK

szálloda, vendéglő, kávéház és az összes szakmabeli üzletek és ingatlanok adás-vételét közvetítő iróddja.

Feleinknek hitel- és kölcsönnyújtás.

Budapest, VII., Sip-utca 7. sz.

TELEFON: 11-11 (Interurban) és József 38-61.

ritik. Nem hallottuk, nem olvastuk eddig sehol, hogy a vendéglősök ezért a közérdekű károsodásért valamelyes kárpótlásban fognak részesülni, ha azt nem tekintjük „kárpótlásnak“, hogy az *italmérés illetéket* most 1918—1920-ig terjedő három évre 100 és 200 százalékkal emelik. Az ilyen kártalanítást nagyon köszönik a vendéglősök.

Az Árvizsgáló-bizottság figyelme miért nem terjed ki a legfontosabb szükségleti cikkek még mindig rettenetes magas áraira? Egy pár cipőért még mindig 3—400 koronát kell adni. A kereskedők és cipészek tütyülnek a maximált árakra. Az ing ára még mindig 100—120 kor., a nyakendő ára még mindig 25—45 kor., a kalapé még mindig 80—120 kor., egy öltönyért még mindig 800—1200 koronát fizetnek. Így tovább sorolhatnánk fel a legszükségesebb ruházati cikkeket, melyek árát a kereskedők nem akaróznak leszállítani. Azt hozzák fel oknak, hogy nincs anyag. Ha nincs, akkor amugy sem árulhatnak, ha pedig van, akkor tessék *kényszer útján* leszállítani az árakat. Meg kell mondani a kereskedőknek, ha esetleg már ellefejtették volna, hogy a háboru első évében a raktáron volt normális áru portékájukat mindjárt 2—300 és több százalékkal magasabb áron adták el, tehát jogtalanul olyan hasznot húztak, amiből most anyagi károsodás nélkül engedhetnek. Mondja meg az Árvizsgáló-bizottság a kereskedőknek is: *„le az árrakkal!“* Nem értini őket olyan érzékenyen, mint a vendéglősöket, akikkel ugy rendelkeznek, mintha állami vagy közhatósági tulajdont képezne a vendéglőüzem.

Ne higgye az Árvizsgáló-bizottság, hogy mind arany, ami fénylik. Nagyon kevés azoknak a vendéglősöknek a száma, kik a vasutak közvetlen közelében a háboru ideje alatt valamelyes forgalmat értek el. Ott is nagyobb volt a láрма, mint az üzleti forgalom. A legnagyobb része a nagyobbforgalmu városrészen kívül esik, ott bizony desperatus üzletmenet volt és van ma is. Igen sok vendéglőt zártak be, mert a tulajdonos nem bír tovább ráfizetni. Nem maradt semmi és vár boldogabb időkre. Ezt ne felejtse el az árvizsgáló-bizottság, sem a rendőrség, mely minden csekélységért érzékenyen sújja a vendéglősöket.

A vendéglősök a hozott igen sok és súlyos áldozatokért joggal tarthatnak igényt a kíméletre és méltányosságra. Ne nvuljanak állandóan és folyton a zsebükbe. Hagyják őket élni, mást ugysem akarnak.

HIVATLOS KÖZLEMÉNYEK.

Felhívás

az ipartársulat tagjaihoz!

A budapesti kereskedelmi és iparkamra a társulat tagjaival leendő közlés végett a következő miniszteri rendeletet küldte hozzánk:

48. Pr. 31—1918. H. M. sz.

A népköztársaság akaratából az öt legfiatalabb korosztálynak (azoknak, akik 1896-tól 1900-ig születtek) a népköztársaság rendjének és biztonságának fenntartására be kell vonulnia. Gyárban, műhelyben, üzletben, irodában nem szabad alkalmazni senkit, aki e katonai kötelezettség alá tartozik s a Népköztársaság a legszigorubbán fogja megbüntetni azt a munkaadót, aki e rendelkezést megszegi. Minden gyáros, iparos, kereskedő, pénzügyintézet, vállalkozó, szóval minden munkáltató 24 órán belül levélben bejelenti a hadügyminiszteriumnak, hogy alkalmazottjai közül kiket utasított a katonai szolgálat azonnali megkezdésére s hogy az illetők — névszerint felsorolva — hova vonulnak be. Ezt a bejelentést a posta díjmentesen továbbítja. Nem vonulnak be a testileg alkalmatlanok és egyelőre azok, akiknek fölmertése még érvényben van.

A rendelet szigorú betartására figyelmeztetjük a kartársakat.

Az elnökség.

A munkaközvetítés rendezése.

— A haladás útján. —

Midőn a Fogadót Flór Győző elhalálása után átvettük, a múlt évi június hó 1-én megjelent számunkban közölt „Bekezdőtő“-ben többek között a következőket írtuk: „Programmunk egy további fő pontját fogja képezni a *munkaközvetítés helyes megoldásának propagálása*. Ez a kérdés ugy a tulajdonosok, mint az alkalmazottak szempontjából egyaránt fontos. *Miután pedig napjainkban általában kialakulóban van a munkaközvetítésnek egy talán államilag való szervezése*, hát igen fontos, hogy ebben a kérdésben is kifejtjük, megvitassuk kívánalmainkat.

Nézetünk szerint a közvetítésnek leghevesebb formája az ugynevezett *paritásos rendszer*, mely ugy a tulajdonosok, mint az alkalmazottak érdekeinek figyelembe vételét leginkább garantálja. Ugy, hogy ebben az esetben, ha az *állami munkaközvetítés* a fogadás-, vendéglős-

és kávéiparban is kötelezővé válna, ennek a fentebbi elvek szerint való megvalósítása lehetne csak a közmegelegedésre alkalmas.

Amit mi lapunk programjaként ezelőtt másfel ével hirdeltünk a közvetítés-kérdés állami rendezése paritásos alapon — mint az alább közölt kollektív szerződésből kivethető — megvalósult. Az ügynői rendszernek immár lealkonyult. Kivánatos volna, hogy a közvetítés kérdése rendezése a vidékre is kiterjedjen. Félton nem szabad megállni, ennek a szipolyozó zsebrák rendszernek egyszer és mindenkorra véget vetni.

Alább közöljük a kollektív szerződés teljes szövegét, valamint az ipartársulat körlevelét.

Kollektív szerződés,

mely alulírottak között egyrészt a „Budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata“, másrésztől a „Magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak országos egyesülete“ tagjaira jogosító és kötelező hatállyal alulírott napon és helyen következőkép kötöttet.

I.

1. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy a szállodai és éttermi iparüzemben alkalmazott összes személyzet — kivéve igazgató, irodaszemélyzet, gazdasági főnökök, üzletvezető, raktári alkalmazottak — közvetítése kizárólag az Állami Munkaközvetítő Intézetnek a szerződő felek részére szervezendő osztályát veszik igénybe. A közvetítést eszközölő tisztviselőt, aki csak a „Magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak országos egyesületének“ tagja lehet, a szerződő felek közösen delegálják, e tisztviselő működését közös bizottság ellenőrzi, melynek tagjait a szerződő felek egymásközt egyenlő arányban választják. Ideiglenesen — addig is — amíg ez osztály működését megkezdi, a kizárólagos közvetítésre a „Magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak országos egyesülete“ jogosult.

2. A munkaadók a háboruból visszatért éttermi segédek és éttermi munkásokat minél nagyobb számban munkába helyezik és a munkanélkülieket a szerződő felek együttesen segítézik.

3. A „Gespann“ rendszerben dolgozó és felszolgáló szállodai és éttermi segéd hetibére 40 koronában, a kisegítő éttermi segéd hétköznap, ugyszintén ünnepnypi járuléka 12 koronában állapítatik meg.

NAGY JÓZSEF

tudakozó irodája és országos adás-vételi iroda

Budapest, VII. ker., Bethlen-utca 6. sz.

A legmegbízhatóbb vállalat. Törvényszékileg bejegyzett cég. Közvetít ugy eladásra, mint bérbe és elszámolásra szállodát, vendéglőt, kávéházat, mindenféle üzleteket és ingatlanokat.

Jogügyletekben díjtalan felvilágosítás.

4. Ahol női személyzet végzi tovább is a felszolgálást, ugyanaz a bér fizetendő, mint a férfiaknak.

5. A törvényben biztosított szabadnapot a szállodai és éttermi munkások szigorúan betartják, a munkaadók pedig kötelesek erre ügyelni.

6. A szerződő felek elhatározzák a 10%-os felszolgálási díj rendszeresítését. Ezen újítás keresztülvitelével megbízandó bizottság megállapítja a rendszer életbe léptetésének időpontját.

7. A munkaadók elismerik a bizalmiférfi rendszert. A bizalmiférfi hatásköre kizárólag a munkaviszonyra vonatkozó megállapodás ellenőrzésére terjed ki.

8. Különösen nem jogosult a bizalmiférfi a munkaadótól valakinek alkalmazását vagy elbocsátását követelni, sztrájkot rendezni. Nem jogosult a bizalmiférfi rendelkezni. Amennyiben hatáskörén belül sérelmet tapasztal, egyeztetést kísérel meg, amelynek nem sikerülése esetén jelentést tehet a békéltető bizottságnak.

9. A munkások szabadon szervezkedhetnek, e szervezkedés azonban nem törvénytelen az üzleti órák alatt.

10. Vitás kérdésekben a békéltető bizottság dönt.

11. Ezen megállapodás tartama három hónap. Amennyiben ezen idő előtt egyik fél sem terjeszt elő indítványt, a szerződés újabb három hónapra megújítottnak tekinthető.

II.

1. Azon szakácsok, akik a háború alatt katonai szolgálatra bevonultak, régi állásukba lehetőleg visszahelyezendők.

2. Lehetőleg visszatérő katonák helyezésük el elsősorban.

3. Az összes konyhákban a személyzetnek a heti szabadnap biztosítandó.

4. A munkanélküli szakácsok segélyezésére minden egyes üzletben levő szakácskartárs felvétele napjától állandóan fizetésének 5%-át tartozik fizetni.

5. A nem képzett szakácsok mielőbb felcserélendők.

6. A munkaadók a legmesszebbmenő áldozatkészséggel járulnak a munkanélküli szakácsok segélyalapja megteremtéséhez.

7. A minimális bérfizetések a következők:

Konyhafőnök havifizetése ... 800.— K
Konyhafőnök helyettes havifizetése ... 500.— „

III. szakács havifizetése ... 350.— „
Gyakornok (kitanult) szakács havifizetése 200 korona. Ezen bérék azon üzletekre értendőek, amelyekben mosást és italt természetben adnak. Ahol ezeket nem biztosítják, ott a bérminimum 100 koronával magasabb. Legalább három napig kiegészítő szakácsnak a napi fizetése 40 korona.

Azon üzletekben, amelyekben jelenleg szakácsnők működnek és azokat szakácsokkal óhajják felcserélni, a havifizetés

550 korona és mosás és ital, vagy pedig 100 koronával több.

8. Azon üzletekben, amelyekben a fizetések a jelenleg megállapított bérminimumnál kevesebb, a fizetések felemelendők; azokban az üzemekben, amelyekben nagyobbak, le nem szállíthatók.

9. Ezek a bérék a nyári üzletekre nem vonatkoznak.

10. Ezen követelésekből kifolyólag senki el nem bocsátható.

11. A bizalmiférfi és békéltető bizottság tekintetében a szerződő felek magukévá teszik a fenti 1., 7., 8., 9. és 10. pontokban foglalt megállapodást. Jelen szerződés tartama egy év.

Budapest, 1918 november hó 28-án.

A budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartestülete.

Pótlólag megjegyeztetik:

A szerződés I. rész 1. pontjához: „A munkaközvetítő csakis szerzett munkást közvetíthet kizárólag az ezen szerződésben megállapított bérék és feltételek mellett.”

A szerződés I. rész 3. pontjához: „Ahol jelenleg magasabb munkabérek vannak érvényben, azok le nem szállíthatók.” A felmondási idő a szakmában eddig szokásos három nap.

Az élelmezés mindenkor kielégítő, élvezhető és tápláló legyen. Ebédészta a jegy leadása ellenében kiszolgáltatik.

Palkovics Ede s. k., elnök, *Gundel Károly* s. k., *Marencsics B. s. k.*, *Frenreisz G. s. k.*, *Keszey Vince* s. k., *Mitrovác Adol* s. k., *F. Kiss Lajos* s. k. titkár.

Ladányi Kálmán s. k. elnök, *Csáky Sándor* s. k., *Theiszler József* s. k., *Kugler János* s. k., titkár, *Kodra Károly* s. k., *Szabó József* s. k., *Kálmán Vince* s. k.

Közlés.

A segédszemélyzet bérminimumának megállapítása folyamatosan van és a legközelebbi külön körlevélben fogjuk közölni kartársainkkal az erre vonatkozó adatokat is.

Felhívjuk az igen tisztelt kartárs urat, hogy a fenti megállapodásokat — melyek mindannyiunkra kötelező erővel bírnak — minden részletében szigorúan betartsa.

Ez iparunk belső békéjének fontos érdeke.

Különös súlyt helyezünk a heti szabadnap megtartására és a munkaközvetítő kérdésére.

Kizárólag az Állami Munkaközvetítő Intézetet vegyük igénybe és annak felállításáig — amiről t. Kartárs Urat haladéktalanul értesíteni fogjuk — a „Magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak Országos Egyesülete” helykövetítő irodájához (Marilla-kávéház) VII. Dohány-utca 36. sz., telefon 89—04. forduljunk személyzetért.

A személyzetnek munkateljesítményhez mért kielégítő és tápláló ellátása is rendkívül fontossága, miért is kívánatos, hogy

lehetőleg a déli étkezéshez tészta is adassék, mely esetben a tészta-jegy leadása a személyzet részéről kötelező.

Kartársi üdvözléssel:

Az ipartársulat elnöksége.

Az Országos Vendéglős Egyesület.

Magyarország újja alakulásával a hivatalos háborúnak, az ugynevezett külső imperialisztikus háborúnak befejezésével aktuális lett a belső rendezkedés ezzel együtt a magyarországi vendéglősség országos szervezetének az Országos Vendéglős Egyesületnek reorganizálása is.

Lepten, nyomon tapasztaljuk a hatóságok helytelen és főleg a vendéglős érdekek nem ismeréséből származó céltalan intézkedéseket, amelyek sokat ártanak a vendéglős érdekeknek, anélkül, hogy más egyetemes érdekeknek hasznára lennének. Ez pedig csak abból magyarázható, hogy az intézkedő hatóságok mellett a vendéglősség érdekképviselője nem jár el.

Ezzel mielőbbi megszüntetése és a vendéglősség szakérdekeinek megvédése érdekében elhatározta a Vendéglősök Országos Egyesületének elnöksége, hogy amint csak lehetséges a forgalmi viszonyok némi javulása mellett azonnal összehívja a választmányt, hogy az új szervezés munkáját megbeszélje és megindítsa.

Erre való figyelemmel felhívjuk a vendéglős ipartársulatokat is, hogy a háború miatt bizonyára elhanyagolt társulati életet mielőbb újítsák fel, szervezzék újja a társulatokat, vagy ott ahol még társulatok egyáltalán nem voltak alakítsanak mielőbb és jelezzék be csatlakozásukat az Országos Vendéglős Egyesület elnökségénél. Budapest, VIII. Gyulai Pál-u. 9. szám.

Igen sok olyan kérdés van, amely sürgős és halasztást nem tűr, ezeknek elintézését az O. V. E. elnöksége, amennyiben módjában van igen természetesen addig is eszközölni fogja, amíg a hivatalos egyesületi élet újra megindul. Azért ilyen kérdések elintézése végképp fontos, fordulhatnak a vidéki társulatok elnökségeihez.

A szervezkedésnek a mostani időben óriási jelentősége van, mert most megmutatja a vendéglősség a kormánynak is, hogy milyen hatalmas testület joga van követelni, hogy a kormány iránti felelősségét annak szakérdekeit figyelembe vegye.

Szervezkedjünk tehát a legsürgősebben mert a szervezetségben van az erő.

Budapesten, forgalmas helyen, betegség miatt egy nagyon jómenetelő

vendéglő eladó

Cím megtudható: József u 56 (nyomda)

Megjelent a Vendéglősök Naptára.

INGYEN

kapja, ki a Fogadó 1919 december 31-ig járó előfizetési díját bektüdi.

Saját termésű ujborkok

Nemes kadarka, Ezerjő, Kövidinka, Rizling és Zöldszilváni fajok napi árban nagy választékban kaphatók a

Czegledi Bortermelők pincéjében, Cegléd-
den, a Vásártéren, a
Első Pincészetkezelet vasutitól 600 lépés.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Hadköteles egyéneket tilos alkalmazni. Vét-
ő a következő rendeletet s felhívjuk a
déglős és kávésokat — kellemetlen-
gek elkerülése végett — a hadköteles
yéneket nyomban elbocsájtani. Másolat
48. Pr. 31—1918. H. M. számhoz. Vala-
nennyi gyároshoz, iparoshoz, kereskedő-
őz, intézethez, vállalkozóhoz, minden
munkáitatóhoz! A népköztársaság akara-
ból az öt legfiatalabb korosztálynak
 azoknak, akik 1896 től 1900-ig születtek)
 népköztársaság rendjének és biztonsá-
ának fenntartására be kell vonulnia. **Gyár-
n, műhelyben, üzletben, irodában nem
bad alkalmazni senkit, aki e katonai
telezetség alá tartozik s a Népköztár-
ság a legszigorubbán fogja megbüntetni
t a munkaadót, aki e rendelkezést meg-
gi.** Minden gyáros, iparos, kereskedő,
szintézet, vállalkozó, szóval minden
unkáltató 24 órán belül levélben be-
lenti a Hadügyminiszteriumnak, hogy
kalmazottjai közül kiket utasított a ka-
nai szolgálat azonnali megkezdésére s
gy az illetők — névszerint felsorolva —
ova vonulnak be. Ezt a bejelentést a
osta díjmentesen továbbítja. Nem vonul-
ak be a testileg alkalmatlanok és egye-
őre azok, akiknek fölmentése még ér-
ényben van. A kereskedelmi miniszter
évében is. A másolat hitelűl: Budapest,
18. november hó 26 án. Aláírás irodat-
t.

Magyar hadügyminiszterium. 48. Pr. sz.
/1918. Minden kereskedelmi és ipar-
marához. Állomáshelyeiken. Budapest.
18. november hó 26-án. A kereskedelmi
nizster urral egyetértően rendeletet ad-
n ki, mely munkaadókat felhívja, hogy
népköztársaság akaratából katonai szol-
atra köteles öt korosztályba tartozó
fiakat ne alkalmazzanak. Felkérem a
met) hogy e rendelet a kamara ter-
én levő valamennyi gyárossal, iparossal,
ereskedővel, intézettel, szóval minden
unkáltatóval haladéktalanul közölni szí-
kedjék Bartha s. k. hadügyminiszter
Kávéházi és vendéglői trafik. A háboru
tt, a cigaretta- és szivarhiány beállta-
l, a kávéházi és vendéglői dohányáru
adási engedélyek be lettek vonva és szí-
run megtiltották, hogy a fent említett
hethelyiségekben dohánygyártmányokat
rusítsanak. Akkor meg volt ennek a ren-
dekezésnek az értelme. A háborun tul-
gyunk azáltal előreláthatólag most már
gyobb szivar és cigaretta készlet fog
ndelkezésre állni, így tehát már semmi
nincs arra, hogy az ideiglenesen be-
nt dohányárusítási engedélyeket ne
ják vissza. Hogy még nincs elegendő
ivar és dohány ez most már nem lehet
fogás, mert egy beavatott szivarcesm-

pész állítása szerint a keleti pályaudvaron
és végig a Rákóczi-uton az ott ordító
munkakerülő alakok által naponta 15—
20.000 korona trafik forgalom lesz csí-
nálva. A balkáni cigareta és dohány-
csempészet már szűnőfélben van, ugy-
mondják ezek a zugárosok, most az egyes
trafikokban szerzik be túláron az árut
és ezzel kereskednek. Ha már állhuma-
nizmusból ezt a trafikszibvásárt gyöke-
resen nem akarják megszüntetni, ugy-
adjanak módot, hogy a dohánygyártmány
árúsítás ismét rendes és jogosított kezekbe
kerüljön és hogy megfelelő készlettel
azok mindig el legyenek látva, ez eset-
ben hamarosan magától fog megszűnni a
trafik-uzsoráskodás.

A tisztai étkezésben is tilos az alkohol.
A hadügyminiszter rendeletet bocsájtott
ki, amelyben utasította a tisztai étkezé-
ket, hogy a polgári éttermekre vonatkozó
szeszkiméresi tilalmat szintén betartani
kötelesek.

Újévi üdvözlések. T. előfizetőink figyel-
mél felhívjuk, hogy a szokásos újévi üd-
vözlöket, a január elsején megjelenő
számunkban közölni fogjuk. Az újévi üd-
vözlések beiktatási díja ezuttal 5 korona.
(Nagyobb hely cégeknek 15 és 25 korona.)
Az üdvözlések díját legkésőbb e hó 29 én
délig kérjük beküldeni. Az ezen idő után
beérkező üdvözlések a január 15 iki szá-
munkban közölhetnek.

Pécsett elzárják a munkakerülőket. A vá-
rost megszállott s zerb csapatok parancs-
noka rendeletet adott ki, amely meg-
hagyja, hogy 24 óra alatt keressen min-
denki munkát. Akit tetlen ácsorgásban
találnak az utcán, azt bekísérik és ha
nem tudja igazolni, hogy saját hibáján
kívül van munka nélkül, azt előállítják.
A munkakerülőket első ízben egy hónapi
fogsággal büntetik. Akit másodszor is
munkakerülésen érnek, az már három
hónapi fogsággal bünhődik s ha a má-
sodszori büntetés is haszталan marad,
akkor az ilyen notórius munkakerülő egy
évre a dologházba, vagy a fogházba kerül.
A szigorú eljárás kétségtelenül alkalmas
a járványosra lett munkakerülés meg-
szüntetésére. A s zerb parancsnok ezen-
kívül megtiltotta az egyenruha viselését
is. Az egyenruháról el kell távolítani a
szines parolint, sarkantyut, fényes gom-
bot és nem szabad viselni a rangjelző
csillagokat sem. Katonasapkákat két hét
multán csak polgári jellegűre való átala-
kítással lehet viselni.

A paprikakivitel lebonyolítása. A minisz-
terium 6076/1918. M. E. számú rende-
letének 3. §-a értelmében a paprikakivitel
lebonyolításával a Hadi Termény-Rész-

vénytársaság bízott meg. A H. T. ezen
munkát a hivatalos paprikaexportőrök
bevonásával óhajtja lebonyolítani, miért
is a H. T. ezuton is felhívja az illető cé-
geket, hogy e tárgyban sürgősen „Paprika
osztályhoz“ (V. Nádor-u. 17.) forduljanak,
ahol az egyes országokra nézve megállá-
pított kiviteli feltételek és egyéb szállítási
módozatok közölni fognak.

Munkácsy kávéházban Budapest, Rákóczi-ut 59.
szám alatt esténként **Rácz Józsi** közkevelt zene-
kara muzsikál. Számos látogatást kér a tulajdonos,
Horváth Mihály kávé.

Mindenki olvassa a szaklapot. A berlini
birodalmi törvénytörvények a kereskedőket
vendéglős és kávésokat különösen érdekel
ítéletet hozott a napokban. Egy német
kereskedő elleni büntető eljárás során kelt
a szóbanlevő ítélet, aki valamelyik hábo-
ru rendeletet áthágta és az eljárás során
azzal védekezett, hogy az illető rendelet-
ről nem volt tudomása és nem is lehetett,
mert ő a szaklapokat nem olvassa. A bi-
rodalmi törvénytörvények ítéletének megoko-
lásában **súlyosbító körülménynek tekin-
tette a kereskedő védekezését, mert a mai
rendkívüli viszonyok között a gondos
kereskedőnek még fokozottabb mértékben
kötelessége az olyan szaklapok állandó
olvasása, amelyek a háborús kormány-
intézkedésekről kellő időben és népies
formában kioktatják olvasóikat.**

Kávéházi alkalmazottak fizetés rendezése.
A kávéipari személyzet bérmozgalma vé-
get ért, amennyiben a kávéipartársulat
az alkalmazottak egyesületével kollektív
szerződést kötött. Ennek a szerződésnek
alapján a kávéházi pincérek heti fizetése
Budapestben december elseje óta 50 ko-
rona, kávéfőzők heti fizetése, ahol három
vagy kevesebb pincér dolgozik, 100 ko-
rona, ahol 6 pincér dolgozik, 120 korona,
ahol hatnál több pincér dolgozik, ott 140
korona. Konyhaleány heti fizetése 60 ko-
rona. A félirónok heti fizetése 80 korona
és ebéd vagy vacsora. A kiségitő munka-
bér a hetibér egy hatoda, szombat este,
vasár- és ünnepnapon a kávéfőzőknek
250 koronával, a kávéfőzőknél 5 koro-
nával több. A kávésok elismerik a bi-
zalmifélti-rendszert, továbbá a munka-
közvetítés kérdését paritásos alapon ol-
dották meg. A munkáitatók kötelezettséget
vállaltak a katonai szolgálatból vissza-
érkezett munkások sürgős alkalmazására.
A női főszolgálok fizetése nem lehet

Üzletvezető

elsőrangú referenciákkal, egymint:
**Nemzeti Casino (Park club), Udvari
kávéház, vasuti vendéglő Ruitka, stb.,
harctérről jövet, megfelelő állást
o keres. Cim a kiadóhivatalban. o**

Törv. oltalom alatt álló
„PANNONIA”
 Duplamalátásör.

Folyton emelkedő forgalmunk titka
 gyártmányaink kiváló minősége.

Évli 168.000 hl-es termelési képesség.

„PANNONIA” sörfőző részvénytársaság
 Pécselt.

kevesebb a férfimunkásénál. A munkások heti fizetése hat napra értendő és így számolandó el. A hetedik, illetve a szabadnap fölött a munkás szabadon rendelkezik. Új rendelkezés, hogy a főpincér napilapok vásárlására nem kötelezhető és hogy az óvadék csak a napi bevétel kétszerese lehet.

Gyászrovat. Plank János volt monyorókeréki, legutóbb pusz asztenmihályi (Vas m.) vendéglős f. hó 5-én hosszú kínos szenvedés után Közegen 80 éves korában meghalt.

Deutsch Pál fővárosi vendéglőst sulyos csapás érte, neje szül. Schwab Erzsébet mult hó 2-én 45 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Nyugodjék békében.

TÁRSULATI ÉLET.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a „Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pincérek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjgyesülete” Igazgatóságának folyó 1918. évi november 29-én d. u. 4/2 óraker az Egyesület központi irodájában megtartott rendes havi ülésén.

Jelen voltak: Bokros Károly elnök, Kőváry Jenő, Szántó Ferenc, Frenreisz István, Páris Vilmos, Kittner Mihály igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok.

Elmaradását kimentette: F. Kiss Lajos. Elnök az ülést megnyitja a jegyzőkönyv vezetésére felkéri Páris Vilmos urat, hitelesítésére pedig Kittner Mihály urat.

Titkár felolvassa a mult havi ülés jegyzőkönyvét melyet az Igazgatóság észrevétel nélkül hitelesít.

Titkár bemutatja a választmányok elszámolásait:

a budapesti választmány november havi elszámolása szerint a bevétel 1763 korona 30 fillér, a kiadás a folyó itott nyugdíjakkal együtt 1762 korona 37 fillér volt. Csekkzámlára beküldetett 93 fillér.

A pozsonyi választmány november havi elszámolása szerint a bevétel 476 korona

70 fillér, a kiadás 56 korona 90 fillér volt. Csekkzámlára beküldetett 419 korona 80 fillér.

A szombathelyi választmány november havi elszámolása szerint a bevétel 610 korona 06 fillér, a kiadás a folyósított nyugdíjakkal együtt 114 korona 99 fillér volt. Csekkzámlára beküldetett 495 korona 07 fillér.

A kassai választmány november havi elszámolása szerint a bevétel 206 korona 22 fillér, a kiadás 20 korona volt. Csekkzámlára beküldetett 186 korona 20 fillér. Igazgatóság a választmányok elszámolásait jóváhagyólag tudomásul veszi.

Titkár jelenti, hogy a Postatakaréktól a Magyar Banknál levő folyószámlára 3500 korona utalható át.

Tudomásul szolgál. Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Hitelesítik:

Páris Vilmos s. k. Bokros Károly s. k.
 felügy. b. tag. elnök.

Hasznos Tudnivalók.

Az élelmiszerek tápláló értéke.

(Folytatás.)

Jómagammal esett meg vagy 11 évvel ezelőt.

Nagyon megerőltető szellemi munka ideges gyomorba dőntött, Orvostól-orvoshoz jártam rossz gyomrommal. Egy-értelműleg megállapították, hogy szervi-bajom nincs. Nagyon gyenge a gyomrom. Egyedüli orvosság a pihenés, meg a hozzá való könnyen emészthető napi élelemrész, borjúhús, tej, tejberizs, tejbekása, dara.

Pihenni? Az hiu tréfának volt jó. Amde a másikat, az élelmet illetőleg pontosan betartottam az orvosi rendeléseket, de nemhogy jobban lettem volna, hanem inkább rosszabbul, úgy hogy elfogytam

74 kilogrammról 61 kg.-ra. Ekkor az orvos gyomormosást ajánlott. Tízszer mosták a gyomromat, de csak annyiban sikerrel, hogy rengeteg nyáktól menekült meg a gyomrom. Különben maradtam és vegetáltam mint előbb s utoljára maga az orvos is tudóveszesnek minősített a hátam megett és már titokban feleségemet előkészítették a katasztrófára.

Ekkor az utam egy idegen városba vitt. Ott persze újra az volt a legelső gondom, hogy orvosnak mutattam meg magamat. meg azt ajánlotta, hogy ha már „annyira” vagyok, hát egyem többször gyümölcsöt is, de mindenkor tisztított, hámozott és párolt gyümölcsöt.

Megtettem. Amde nemhogy javultam volna, hanem inkább csak egyre gyengültem. Már szinte szédelegtem, annyira voltam.

Ekkor történt, hogy egy alkalommal kísértáltam a piacra.

Éppen dinnyeérés volt. A piacunk ugy tele volt dinnnyével, hogy már senkinek sem kellett. Ott álltak a tele kocsi kereketlenül.

Abogy olt ögyelgek, megszólít egy dinnnyés bácsi.

„Tekintetes Uram, vegye meg a dinnnyémet, olcsón adom.”

„Ugy sem szabad megennem, minek vegyem meg?”

„Vegye meg a családjának.”

„Hát hogy adja?”

„Négy forintért.”

„Vegye macska, hát kettőt adok érte.”

„És nem a nyakamba hagyta?”

„Lett vagy három nagy zsák dinnnyém görög, sárka vegyest.”

Mikor haszszállítottam, feleségem korholva fogadott:

„Miért vetted? Ugy sem szabad neked beő enred!”

„Nem is azért vettem, hanem nektek.”

De azért a legelső görög dinnnye főlvágásánál kiakudtam magamnak egy sze-

POPPER MÓR és LIPÓT bornagykereskedők

Telefon József 59—78.

Budapest, X., Előd-utca 8.

Telefon József 59—78.

Szolyvai gyógyforrás.

borral a legjobb fröccs!

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

Orvosi szaktekintélyektől melegen ajánlva gyomorbántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, verszegénység, tüdőbaj és vérköpések esetében.

Megrendelhető

Schönborn Buchheim gróf urad. Ásványvizeinek bértőliségénél, Szolyva.

letet. Aztán feleségem szörnyűködése mellett még magam is hozzávágtam egyet, olyan jól esett.

Feleségem csak leste, hogy mikor kezdek el tőle nyögni.

Nem nyögtem. Sőt suttyomban lementem a pincébe, ahol a dinnyék voltak s a görögből egy felet bekebeleztem.

Nagyszerűen esett.

Mire a feleségem észrevette, akkora már jócskán beveszegettem a görögököt és mellette az étvágyam visszatért, a gyomrom rendbe jött s egy szép napon csak azon vettem magamat észre, hogy nincs a gyomromnak semmi baja: eszem, mint a farkas.

Sulyban kezdtem visszatérni a régire.

Szóval meggyógyultam. De azt is észrevettem, hogy különösen akkor van rendben a gyomrom, ha nyers gyümölcsöt eszem.

Eltem is. Mikor a dinnye-szüret elmúlt, rátértem a szőlőre, nyers almára, körtére.

S akik kimondták rám a halálos szentenciát, fejüket kezdték csóválgatni, hogy no még ilyen sem láttak.

Modom, mindez 11 évvel ezelőtt történt, amikor még se skorbutról, se angolkórról nem tudtam azt, amit ma tudok, akkor, amikor pellagráról még nem is hallottam s a beriberinek hírére sem ismertem.

Én pedig szóta el nem mulasztom a sok-sok nyers gyümölcsövést azelőtt ösztönyszerűleg, ma tudatosan.

Igenis tudatosan, mert ma már tudom, mért gyógyultam, meg a görögdinnye-évéstől, hogy mi idézi elő a skorbutot, angolkórt, pellagrát, beriberit. Azt is tudom, mi gyógyítja azokat meg.

Nem is olyan régen még csak tapasztalták, hogy a korpátlan rizsből, korpátlan gabonából, kukoricából készült étel, agyonforralt, melegített tej, agyonfőzött sült étel, különösen a konzervek, aszalványok idézik elő az említett betegségeket, míg a korpás kenyér, nyers gyümölcs, kis tűzön főtt zöldfőzelékek stb. megszünteti. Tehát arra a következtetésre jutottak, hogy a gabonafélék korpájában, a gyümölcs héjában, a növények leveleiben van a természet által főlraktározva az az anyag, amire a kőzismert zsiron, keményítőn, cukron, vason, foszforon, fehérjén kívül föltétlenül szüksége van az embernek. És ezt az anyagot elnevezték *vitamin*-nak.

Ez adja magyarázatát annak; hogy gyomorbeteg embereknek mért sütnék korpás kenyeret s ez adja magyarázatát annak is, hogy a gyermekek ösztönyszerűleg mért adnak előnyt a nyers gyümölcsnek a „főtt-ételei” szemben.

Ezt a vitamát a korpátlanítással, agyonfőzéssel-sütéssel mesterségesen eltávolítjuk s ezzel megfosztjuk az ételeket tápláló értéktől, amit csak úgy tudunk ellensúlyozni, hogy lehetőleg sok nyers gyümölcsöt eszünk, még pedig héjjastól, azután gyakran élünk agyon nem főzött zöld főzelékekkel is. Különösen ajánljuk a parajt.

Ezért van előnye a korpás kenyérnek a nem korpás felett.

Ezért van, hogy a gabonaszemek legértékesebb részével, a korpával táplált állatok makkegészségesek, míg a „linom” liszten élő ember finnyás, válogatós és nyavalyás gyomru.

Tej, hus, tojás, főzelék, gyümölcs valamennyi csak nyers állapotban bir vitaminnal, csak nyersen igazi táplálékok. Ámde tudjuk, hogy a gyümölcsöt kivéve egy sem élvezhető nyersen, mert vagy veszélyesek, mint a tej, hus, tojás, vagy élvezhetetlen, mint a főzelékek. Ezen tehát más segítség nincs, mint először is csak a szükségig süjtük-főzzük az ételeket s akkor is mindig a saját levükben, másodsor pedig az, hogy lehetőleg minden étkezésnél ott legyen a tisztára mosott nyers gyümölcs, amit héjjastól együnk meg.

A szárított főzelékben szintén nincs már meg a vitamin. Azért tehát szárított, konzervált dolgokat csak kisegítőül együnk és soha ne hiányozzék mellőle a nyers tápszer se, pl. zöld hagyma, retek stb.

A skorbut, angolkór, pellagra, beriberi betegség immár a múlté lesz. Hiszen ma már a rizskorpából előállították a gyógyszerét, a kristályos alaku vitamin, amit *orpanin*-nak, *orppán*-nak neveztek el s amellyel azonnal megszüntetik az említett betegségeket.

Még kell azonban jegyeznünk, hogy egyik-másik zöldségféle nhs tartalmaz vitamint, valamint nem tartalmaz egyik-másik gyümölcsféle sem, különösen nem tartalmaznak a mesterségesen, melegházban fejlesztettek, sőt ezeknek egyenesen azt tulajdonítjuk, hogy a skarbutnak előidézői.

Meg kell emlékeznünk végül még egy betegségről, az *éjjeli vakságról*. Ez a betegség abból áll, hogy nappal kitűnően látó emberek naplemente után semmit nem látnak, mindennek nekimennek és elesnek. Ezt a betegséget is a vitaminhány okozza. Az állandó éjjeli vakságot az okozza, hogy az illető éjjeli vak, csecsemő korában vitamintalan anyatejben táplálkozott. A hirtelen fellépő éjjeli vakságot viszont a vitaminmentes ételmiszerekkel, pl. konzervekkel való állandó táplálkozás okozza s ami azonnal meg is szűnik, mihelyt a táplálkozás régi rendjére visszatér a beteg, míg az állandó éjjeli vakság eddig gyógyíthatatlan.

Az ételmiszerek tápláló értéke tehát nagyon is bonyolult dolgokon alapszik és sokszor nincs más utmutatónk, mint a természetadta ösztönünk.

Azért ne gáncsoljuk a káposztatorzsát, nyers sárgarépat kérő és ropogtató gyermekeket, aki viszont a „főtt étel” meg néha-napján elutasítja, hanem keressük a természet ujjmutatását és kutassuk az okokat minden ilyen jelenségben. A természet nem mesterkél, mint az emberek, azért ezt követnünk, hozzá alkalmazkodnunk a legtermészetesebb és épp ezért a legjobb is!

Igy vegaunk az ételmiszerekkel is. Annál táplálóbb értékű minden ételmiszert, minél természetesebb s annál értéktelebb, sőt egyenesen veszélyes lehet, minél jobban „beleművészkedik” az ember.

Az Üzleti hírek és hirdetés rovatokért Fekete Gyula t. szerkesztő felel.

Ajánlok

azonnali szállításra

míg a készletem tart:

Legelső minőségű törköly, szilvórium, borovicska, seprű és rumeszenciát kilogrammonként ... K 80.—
Cognac eszenciát ... „ 90.—
Császárkörte, rosztopsin, meggy, barack, angolkeserű eszenciát kg.-ként ... „ 95.—
Benedictiner, coantro, csokoládé, cacao, kávé, narancs, abszynth, curacao, marasquino eszenciát kg.-ként „ 135.—

Mindezen árak kiváló minőségűek, cca 90% szesztartalommal. Ezen áruból 100 liter legfinomabb pálinka, likőr, rum vagy cognac előállításához 1 kgr. esszencia szükséges.

Málnaszörp esszencia, egy kanálnyi egy pohár vízben a legfinomabb édes málnaszörpöt adja, ára kgr.-ként 65.— korona. Citromlimonádé ára kilogrammonként 60.— korona.

MOLNÁR ANDOR

„Universal” vegyszeti laboratóriuma
Budapest, IX., Mester-utca 2—4.

Szerkesztői üzenetek.

Azon t. előfizetőink, akik a hozánk iránti lelvélükre külön választ kérnak, válaszdíjment vagy választás levezérlapot mellékeljenk varakhoz.

Csakis előfizetőinknek válaszolunk.

A szeret, lakóhelyet, utolsó postát, keltetés körjüket mindenkor pontosan és olvashatóan kiírni!

Névtelen leveleket figyelembe nem veszünk.

Kiamartoni. Nem kell annak a bécsujhelyi alldeutsch hentesmesternek a handabandazásának felülni. Ez az ur üzleti érdekből akar magának egy jó nagy bevárakísi területet biztosítani hol azutan országhatár, finác és határrendőr nem akadályozza üzletének fellendítésében. Az osztrák szomszédaink most szeretnék visszacsinálni a háboru előtti időket, mikor tízóraira egy hatalmas conthust 32 fillérért és egy korsó sört 20 fillérért fogyasztottak. Ugy gondolják, hogy ha a 3 határos megyét sikerülne „átkapcsolni” egy a „régi jó időket” megint visszaállíthatnák. Szóval a gazdálkodók termeljen és tevényezzen neki olcsó élelmi cikket. A derek „Bohnszüchterekek” nem kell féltetni, de azért nem ártanák, őket ilyen értelemben felvilágosítani legalább botal zavarnák ki az éhes zavart csináló agitatorokat.

B. Szeged. A „Délmagyarosság” közleményét mi is olvastuk. Tessék csak az Országos Vendéglob Egyesülethez fordulni.

K. I. Balassagyarmat. Nem szabad kétségbe esni; nem csak oly forrón a kását ...

Az „Artesia“ részvénytársaság

ILONA

üdítő vize

legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:

„ARTESIA“ R.-T.-nál BUDAPEST.
TELEFON József 92—26.**PATKÁNYT**

és egereket kiirtja a

„PATKÁNY HALÁL“

Házi állatokra ártalmatlan. Ára 4 korona.
3 doboz 9 korona.**POLOSKA**bolha, sváb, tetű és ruzslikat petréstől kikapuztatja a „TIRAS“.
Ára 3 K. 3 doboz 7 K.
Hozzávaló rovarpor 3K.

Számítalan köszönő levél és utánrendelés!

KEMÉNY, Kassa, I. Postafiók 12/R. 138**Krondorfi savanyuvíz****Pincér urak szives figyelmébe!**Csak Krondorfi savanyuvizet ajánljanak bor-
vagy pezsgőhöz. A Krondorfi kutyálatat minden-
kor támogatja a jótékony intézményeket.Dienes Kálmán
tapolcai jóhírnevű szállodáját
betegség miatt**bérbe adja**hat évre. Feltételek a tulajdonosnál
megtudhatók. Örök ároni eladás nin-
csen kizárva. 12—20**Kávéházat**

vagy szálloda kávéházat

vennék50—100.000 korona készpénzzel, esetleg ilyenhez
társuinak. Halász vendéglős, Léva. 4—4

Alföldi 14.000 lakossal bíró városban a

Városi nagyszálloda18 szobával, kávéház, étterem, sőtés és melék-
helyiségekkel együtt**átadó.** Cim megtudható a ki-
adóhivatalban. 2—3**Főpincéri állást keresek**azonnalra 10.000 kor. ovadékkal. Aján-
latok Molnár János Budapest, IX. ker.,
Soroksári-ut 38. fodrász üzlet. 1—2**Szappanfőzőt**felelősséggel adok, kilóját 12 koronáért. —
Ruhamosót 4 koronáért.

GAÁL fűszeres, Bpest, József u. 54.

Iparsófagylalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál, a jég sózására, valamint hűtőkészülékek-
hez. — Minden felvilágosítást és értesítést szó-
beli vagy írásbeli kérdézősködésekre díjmentesen
nyújt a Magyar Királyi Sójóvédék Vezér-
ügynöksége Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.**A gyors meggazdagodás titka megtudható****Első Magyar Zeneautomata**

kölszönző és eladási Intézet

Budapest, VIII., Rákóci-ut 14.

Állandó nagy mintaraktár!

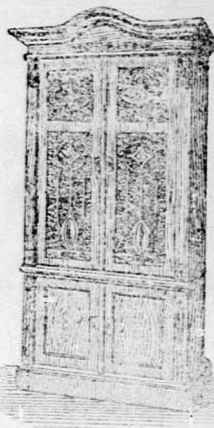
Minden érdeklődőnek vételkötelezettség nélkül bemutatjuk mű-
ködésben úgy vilány, mint sulyra berendezett, tehát üzemműködés-
nélküli zeneinket, melyekért**5 évi jótállást vállalunk.**Csekély havi részletfizetésekre és hetenkénti hengercsere. Zeneink-
ben a modern technika minden vívmánya, mandolin, xylophon,
hegedű stb. be van építve. — Meghívásra az ország bármely
részében felkeresünk az érdeklődőket.

Pénzbedobásra jár, tehát önmagát kifizeti. — Nincs kockázat.

Havibérlét 20 koronától kezdve.

Használt automaták félárban.

„BIHARI ZENEAUTOMATA“

TELEFON: 118—67.

Vendéglői

és kávéházi

nyomatványokattiz-
léses és szakszerű
kivitelben készít a**Fogadó nyomda**és lapkiadó r.-t.
BUDAPEST,
VIII., József-utca 56**Pincérek figyelmébe!**Ertesítem a fő- és fizetőpincér urakat, hogy a bőrhány miatt
egyelőre sem oldalzebtárcát (papírpénc) sem pincértáskát
(apró és ezüstpénc számára) nem szállíthatok. Szintén ezuton
fogom az igen tisztelt fő- és fizetőpincér urakat értesítem, ha
a szállítást újból megkezdhetem.**Molnár Vilmos sérvkötőgyáros**

Budapest, IV., Király király utca 38. (Központi városház.)

FOGADÓ NYOMDAvendéglői- és kávéházi cikkek beszerzési forrása
Budapest, József-utca 56.Raktáron tartunk sőtés- és konyhakönyveket, sőtés-
konyha- és kávéházi feliróveket, bon blokkokat (10 féle szín-
ben), táblakrétákat, dákókrétákat, dákóbőr-ragasztókat, dákó-
bőröket és Laibachi csiszolt fogvájókat stb. stb.**Szives figyelembe!** A rendelések, a szállítás egyszerűsítése céljából, utánvét mellett eszközöltetnek.**Papírszalvéták ára**

1000 darabonként:

40x40 puha éttermi szalvétá	53.—
35x35 cm kreppelt szalvétá	36 —
30x30 fodros szélű szalvétá	27.—

FOGADÓ SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA: BUDAPEST, VIII. KER., GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ö borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek

" Borértékesítő " Részvénytársasága

Alapító: Nagyméltóságú Dr. KALLAY ZOLTAN v. b. t. t., Hevesvárm. főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főtér, Lubyház. Új bankpalota).

Sürgönycím: Postafiók 42. sz. Telefon 99. Sz. Visontamátra

Hazánk legnagyobb termő hegyi ültvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oporto, Burgundi, Kabernet.

Hirdetések

felvételnek a Fogadókiadóhivatalában

Vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók
II. GRÜNWARD MÓR
üveg- és porcellán nagy raktárában
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.
(a Ferenc József-híd közelében.)

Papírszalvéták

kaphatók a legjobb minőségben és mérsékelt áron, cégnomással vagy anélkül, gyors szállítás mellett: **FOGADO-NYOMDA** Budapest, VIII. kerület, József-utca 56. szám.

Megjelent

Utolsó kegyelemzenet a világ
elbukott emberiségének.

Ira: Graef Mária.

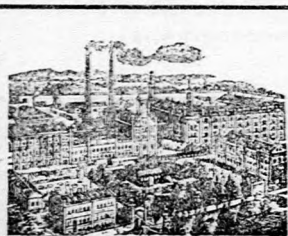
Kapható a kiadónál:

Rückauf Gy. Budapest, József-u. 59.

Német nyelven is kapható.

Király Sörfőzde Részvénytársaság

Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrendű minőségű: Aszok, Márciusi, Dupla-márciusi valamint a hírneves nagykanizsai Szent-Istvánsört, továbbá Bajor és Baksör különlegességeit. Betegeknél és lábadozóknál mint tápanyagot ajánlja az elsőrendű Duplamalátá tepsör különlegességét.

Gyárt ezenfelül legjobb minőségű malátát, etetési és hizlalási célokra pedig malátacsirát és sörtörkölyt.

Árjegyzékkel és világosítással készséggel szolgálunk.

Telefonszám: 36.

Telefonszám: 36.